

Секція: Податкова політика України у розрізі трансформаційних процесів в Україні.

Педченко Н.С., к.е.н.,

Лугівська Л.А.

здобувач кафедри фінансів

ВНЗ Укоопспілки «Полтавський університет

економіки і торгівлі»

м. Полтава, Україна

ВПЛИВ ПОДАТКОВОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ НА ДІЯЛЬНІСТЬ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ

Актуальність теми. Податкова політика держави впливає на всі етапи відтворення доданої вартості та розподілу доходів між членами суспільства. Цей процес може проявлятися в короткостроковій перспективі, - в стримуванні відтворювальних процесів та уповільненні темпів економічного розвитку країни. Проте податкова політика країни повинна бути довгостроковою, послідовною та повинна бути спрямована на стимулювання підприємницької активності, забезпечення умов для стійкого економічного зростання та підвищення рівня суспільного добробуту в Україні.

Податкові платежі суб'єктів господарювання впливають на їх платоспроможність та фінансову стійкість, формування фінансових ресурсів та інвестиційну діяльність, конкурентоспроможність продукції. Рівень цього впливу залежить від системи оподаткування, що складається з податкових органів, кількості податків в країні, рівня податкового навантаження, методів їх справляння, стабільності та досконалості системи [4, с. 330].

Виклад основного матеріалу. На сучасному етапі розвитку економіки України спостерігається суттєве, проте нерівнозначне податкове навантаження

на суб'єктів господарювання, що призводить до диспропорційності умов конкуренції. Ця ситуація вимагає від підприємств формування такої стратегії діяльності, яка спрямована на пом'якшення податкового тиску і мінімізацію втручання фіскальних органів в його діяльність.

Прийняття Податкового кодексу мало на меті удосконалити податкову систему, узгодити різні нормативно-правові акти та зменшити податкове навантаження на платників податків. Зокрема, зменшено кількість податків та зборів, а також ставки деяких податків для підприємств. Податкова політика України спрямована на стимулювання підприємств для нарощування обсягів виробництва (зростання ВВП), збільшення найманих працівників (подолання зайнятості), прозорості у відносинах (зменшення тіньового сектору та ухилення від сплати податків), прискорення темпів оновлення основних засобів (підвищення конкурентоспроможності вітчизняної продукції). Проте сучасна податкова політика України спрямована виключно на наповнення бюджету, тобто виконання її головної функції – фіскальної, а стимулюванню вітчизняної економіки не надається достатня увага. Головними завдання податкової політики України на даному етапі її становлення щодо підприємств повинні бути (рис. 1).

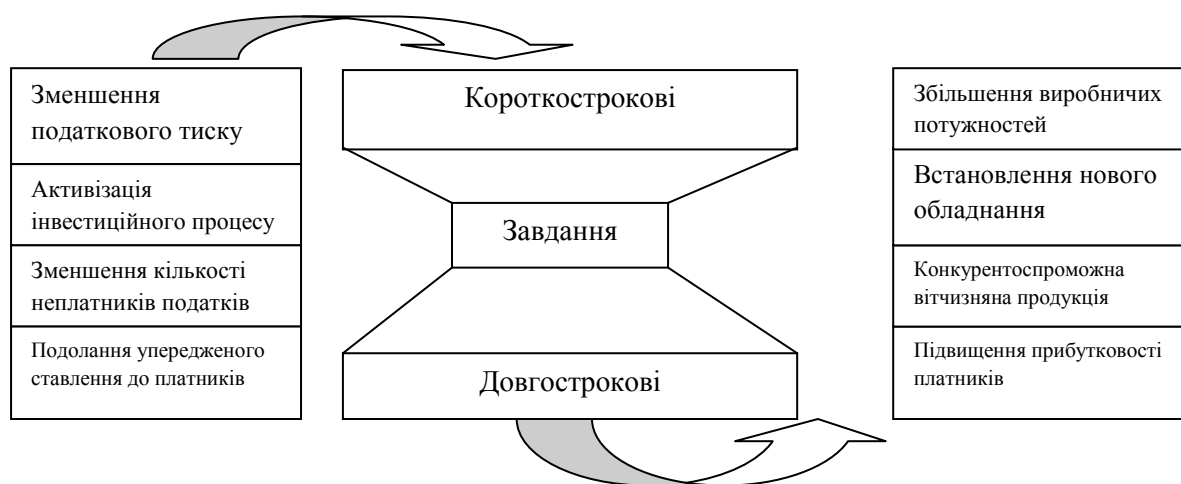

Рис. 1. Завдання податкової політики України та її орієнтири відносно суб'єктів господарювання

Прийняття Податкового кодексу не вирішило низку проблем, що пов'язані з покращенням умов для подальшого зростання та розвитку підприємництва в

країні, стимулюванням розвитку інвестицій в країну. Це підтверджено негативними оцінками світових аналітичних агентств щодо сприятливості бізнесу, негативними відгуками українських підприємців та слабкими показниками інвестиційної активності в Україні.

Після прийняття Податкового кодексу дієвими заходами щодо стимулювання економічної активності платників податків є: зниження ставки податку на прибуток (фінансові можливості підприємств після розрахунків з бюджетом зросли); скасовано комунальний податок; зменшено та об'єднано збори за користування природними ресурсами України та забруднення її навколишнього середовища.

Система пільг, якою користуються підприємства є досить обмеженою та непрозорою, що свідчить про небажання держави зменшувати податкове навантаження на підприємства та надавати їх певну економічну свободу. Разом з цим є позитивні зрушення стосовно автоматичного відшкодування податку на додану вартість, яка відбувається для сумлінних платників – суб'єктів господарювання.

Зазначимо, що в питанні стимулювання інвестиційної активності відбулися суттєві зрушення, а саме: зближення бухгалтерської та податкової звітності (особливо в питанні нарахування податку на прибуток); врахування у складі витрат сум, що пов'язані з ремонтом та поліпшенням основних засобів, у тому числі орендованих; запровадження механізму автоматичного відшкодування ПДВ тощо спрощення процедури адміністративного оскарження рішень податкової служби.

Висновки. Сучасна проблема розвитку податкової політики полягає у відсутності в Україні достатнього науково-практичного досвіду в стратегічному управлінні податковою політикою, і держава має йти шляхом експериментального пошуку кращих варіантів податкової системи, орієнтуючись на досвід провідних держав світу та інтеграційні процеси. Отже, основними напрямками податкової політики України щодо суб'єктів господарювання мають стати:

1. Створення умов для динамічного розвитку підприємств та галузей народного господарства.
2. Розширення сфери діяльності платників єдиного податку, тобто орієнтація на малий бізнес.
3. Оптимізація співвідношення між фінансовими ресурсами, мобілізованими до бюджетів різних рівнів, та фінансовими ресурсами, що залишаються в розпорядженні вітчизняних підприємств.
4. Зменшення кількості перевірок платників податків – юридичних осіб з одночасним підвищенням рівня їх податкової дисципліни.
5. Посилення ролі прямих податків, зокрема, податку на прибуток і скорочення непрямих податків, передусім універсальних акцизів.
6. Застосування економічних важелів для обмеження товарообмінних операцій.

Таким чином, податкова політика України повинна базуватися на короткострокових цілях, але в подальшому вони мають бути продовжені та поглиблені на основі визначеної політичної стратегії.

Література:

1. Податковий Кодекс України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>
2. Бенч Н.Я. Податкове навантаження на фактори виробництва і споживання / Н.Я. Бенч // Світ фінансів. – 2008. - № 4. – С. 35-44.
3. Демченко Т.М. Податкова політика як інструмент регулювання відтворювального процесу / Т.М. Демченко // Актуальні Проблеми Економіки - 2008. - №2 (32). - С. 69-75
4. Мединська Т.В., Власюк Н.І. Податкова система: Навчальний посібник. 3-є вид., перероб. та доповнене. – Львів: «Магнолія-2006», 2012. – 424 с.